

Énekeljetek...új éneket!

Királyi zászló jár elől

A Virágvasárnap latin elnevezése *Dominica in Palmis* (Pálmavasárnap), mely egyúttal a nap evangéliumi eseményére utal. Mindannyian tudjuk, hogy ezzel a nappal kezdődik a Nagyhét. Sajátos keretet – valóban, szó szerint keretet – ad ehhez a jeruzsálemi bevonulás története, de félreérthető ez az esemény, ha nem látjuk mögötte a szenvedés és a kereszthalál bekövetkezendő eseményeit. Jézus önként, saját elhatározásból vonul be a szent városba csakúgy, ahogyan önként jött a földre, hogy a próféciaát beteljesítse – hogy magát áldozati bárányként feláldozza. Erről beszél az ünnepnap ősi epistola-igéje, a Filippi levél Krisztus-himnusza. (Fil. 2,5–11.)

Virágvasárnapot tehát csak a szenvedéssel és a kereszthalállal együtt érthetjük meg és ezt énekválasztásunkban is figyelembe kell vennünk. Erre segít minket a Nagyhét egyik központi éneke, az a hatodik századi latin himnusz (*Vexilla egis prodeunt*), melynek *Venantius Fortunatus* Poitiers-i püspök a szerzője. Énekeskönyvünk 344. dicsérete (*Királyi zászlók lobognak*) mellett most Sík Sándor újabb fordításában is énekelhetjük az alábbi dallam szerint, mely a most megjelent, *Megváltva!* címet viselő második dunamelléki énekfűzet 084 számú éneke.

Bármelyik – fent említett – ének is van előttünk, megállapíthatjuk, hogy ez a kereszten szerzett győzelemről szóló diadalének nem könnyű, de igen mély értelmű szöveg. A Király egymaga vonul a harcba (a jeruzsálemi bevonulásnál sincs szervezett kísérete) és egymaga szerez győzelmet Nagypéntek haláltusájában (győzelem zászlaját mindvégig megtartva), ahol a kereszten függve szerzi vissza a trónt, visszahódítva minket a Sátán hatalmából. Alig van ennek lényegét tömörebben kifejező szöveg, mint az első versszak második fele: „*Melyen az élet halni szállt, S megtörte holta a halált.*”

Csomasz Tóth Kálmán egy régebbi fordítást vett alapul az énekeskönyvi 344. dicséretnél, a dallamot pedig a gregorián himnusz egyszerűsítésével maga alakította ki, azonban ez az egyszerűsített és ritmizált gregorián tapasztalatunk szerint nem vált be.

Jóval egyszerűbb (kis ambitusa miatt gyerekeknek is könnyen megtanítható), de a szöveghez hasonló értékű az a 17. századi lejegyzésű, de a magyar néphagyomány tanúsága szerint századokon keresztül ismert és énekelt dallam, mellyel Sík Sándor újabb szövege nemcsak a katolikus, de a mai evangélikus és baptista énekeskönyvekben is helyet nyert – indokolt tehát, hogy mi is ezzel tanuljuk meg, énekelvén a Nagyhét istentiszteletein.

Bódiss Tamás

1. Ki - rá - lyi zász - ló jár e - löl,
 Ke - reszt - fa tit - ka tün - dö - köl,
 Me - lyen az é - let hal - ni szállt,
 S meg - tör - te hol - ta a ha - lált.

2. Kegyetlen lándzsa verte át Gonosz vasával oldalát,
 S mely szennyet, vétket eltörölt: Belőle víz és vér ömölt.
3. A szent ígéret itt betelt, Mit a hű Dávid énekelt:
 „Az Úr, halljátok, nemzetek, Kereszten trónol köztetek!”
4. Világ bűnének zálogát Te hordoztad, te boldog ág.
 Az ellenség gonosz fejét Megváltónk rajtad zúzta szét.
5. Szentháromság, dicsérjenek, Üdvösség kútja, mindenek!
 Legyen győzelmünk, add meg ezt, A diadalmas szent kereszt!.